

Вадим Вареник,
студент 2 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **К.Б. Дудорова,**
к. ю. н., доцент (БДПУ)

ПРАВОВИЙ СТАТУС ТВАРИН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Актуальність дослідження. Тварина є особливим об'єктом цивільних прав згідно українського законодавства, вона не наділена правосуб'єктністю. Це питання стає більш актуальним після внесення у 2017 році змін до статті 299 Кримінального кодексу України, якими була посилена відповідальність за жорстоке поводження з тваринами. У Франції, Бельгії, Швейцарії та інших країнах Європи діють окремі закони про забезпечення прав тварин, запроваджено зміни до Конституції та Цивільного кодексу. Український законодавець тяжіє до осучаснення національного права, тому створення подібних норм надасть додатковий об'єм цивільних прав громадянам та стане важливим кроком до гуманізації законодавства України.

Ступінь досліджуваності проблеми. Вивченням цієї теми займалися О.М. Ісаєвич, О.В. Розгон, П. Сінгер, О.М. Спектор, О.А. Устименко, В.В. Шехов.

Мета дослідження. Теоретичне обґрунтування доцільності надання тваринам правосуб'єктності в цивільному праві України на основі досвіду зарубіжних країн-партнерів.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи: компаративний, статистичний, аналогія та інші.

Сутність дослідження. Частина 1 статті 180 Цивільного кодексу України характеризує тварин як особливих об'єктів цивільних прав. На них поширюється правовий режим речі, окрім випадків, встановлених законом. Передбачено необхідність встановлення законодавчими актами спеціальних правил поводження з тваринами.

Тобто тварин наділили особливим статусом в українському праві, але чи достатньо цього для задоволення правових потреб суспільства?

Швейцарська Конституція визначає тварину як "створіння". Конституційні принципи, розтлумачені дослідником Міхаелем Марготом, надають тварині особливого статусу, подібного до людини. Також, стаття 651а Цивільного кодексу Швейцарії надає право суду, у разі виникнення спору між власниками щодо тварини, вибирати одного з них враховуючи інтереси останньої[3].

Бельгія є однією з передових держав у визнанні прав тварин та створенні відповідних законодавчих актів, адже ініціативу створення кодексу про права тварин задекларував валонський міністр Карло Де Антоніо у 1986 році. Цей проект отримав багато поправок та змін. Як результат 24 квітня 2018 року у параграфі №1 "Валонського кодексу добробуту тварин" законодавець зазначив, що тварина є "живою істотою, яка наділена чутливістю, власними інтересами та гідністю, користується особливим захистом", замінивши попередній статус "речі"[2]. Таке ж

рішення прийняв парламент у Брюсселі 29 листопада 2018 року.

Щодо французького цивільного права, то статус тварини змінили з речі на живу істоту, здатну до чутливості, так званою "Поправкою Главані" від 16 лютого 2015 року. Це створило прогалину у законодавстві Франції, адже держава змінила стандартний розподіл на суб'єкти та об'єкти цивільного права. Французький науковець Жан-П'єр Марженуд у своїй праці "Теоретична революція" зазначив, що визнання тварини суб'єктом цивільних відносин є справою суду. [1].

Запровадження подібних змін в законодавство супроводжувалось корективами або внесенням формальних змін, які будуть вдосконалюватись у процесі судової практики.

Висновок. Отже, внесенням поправки до статті 180 ЦК України неможливо створити нормативну базу для ефективного забезпечення прав не тільки людей, а й тварин. Буде доцільним зайнятись рецепцією бельгійського кодексу про права тварин. Подібні зміни будуть мати значення реформи та потребуватимуть як матеріальних, так і кадрових ресурсів, але неодмінно стануть великим кроком до адаптації українського законодавства до міжнародних стандартів та наблизить Україну до вступу до Європейського Союзу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Law n° 2015-177 on the modernization and simplification of law and procedures in the fields of justice and interior affairs, also called "Amendment Glavany", passed on February 16, 2015.

2. Le code Walloon du bien-etre animal, Walloon 3 october 2018.[<http://bienetreanimal.walloon.be/files/documents/BEA-code-web.pdf>].

3. Margot Michel, Eveline Schneider Kayasseh "The Legal Situation of Animals in Switzerland: Two Steps Forward, One Step Back – Many Steps to go", Journal of animal Law Michigan State University College of Law, May 2011.

Даша Дорошенко,

студентка 1 курсу

гуманітарно-економічного факультету

Наук. керівник: **Н.С. Іванова,**

к. політ. н. доцент (БДПУ)

РЕЦЕПЦІЯ РИМСЬКОГО СПАДКОВОГО ПРАВА В СУЧАСНОМУ СПАДКОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Актуальність. Часто ми стикаємося з дискусіями стосовно поділу права на приватне і публічне. Це є відображенням докорінної перебудови поглядів на систему права, що існувала в Україні упродовж більш ніж півстоліття. Сьогодні виникла потреба в уніфікації національного і значна роль у цьому процесі належить римському приватному праву, причина довговічності якого полягає, зокрема, і в тому, що римляни творчо перейняли та синтезували не тільки свій, а й чужий правовий досвід.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблеми римського права з позицій правової науки досліджували наступні вчені: Харитонов Є.О., Калітенко О. М., Новицький І.Б., Астапенко П. Є.